

Raport Ewaluacyjny

Projekt Kulturalnie Połączeni

Nr umowy: 2022-1-PL01-KA210-ADU-000084730

Koordinator

Lokalna Grupa Działania Ziemi Mińskiej, Polska

Partnerzy projektu

Associação Regional para o Desenvolvimento, Portugalia

ASOCIACION GRUPO DESARROLLO RURAL VALLE DEL

GUADALHORCE, Hiszpania

Projekt realizowany w ramach akcji kluczowej 2 programu Erasmus +
Partnerstwa na rzecz współpracy

Co-funded by
the European Union

Spis treści:

1) Opis Projektu

- Założenia projektu
- Opis partnera zagranicznego

2) Ewaluacja działań

- Poprawność działań projektowych, poprawność zarządzania
- Rekrutacja Regulamin rekrutacji, Założenia i przebieg rekrutacji, Akcja informacyjna
- Wizyty przygotowawcze
- Przebieg mobilności
- Poprawność finansową
- Realizację celów projektowych
- Osiągnięcie zakładanych rezultatów

3) Wpływ projektu

4) Upowszechnianie założeń projektowych

5) Ewaluacja projektu – wnioski z realizacji

- Hiszpanie – rekomendacje
- Polacy – rekomendacje
- Portugalczycy – rekomendacje

6) Podsumowanie

1. Opis projektu

Partnerami w projekcie były 3 Lokalne Grupy Działania z 3 różnych krajów - Hiszpanii, Portugalii i Polski. LGD to stowarzyszenia które w swoich strategiach działania mają wpisane min. cele z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, promowania integracji międzypokoleniowej, promowanie i rozwijanie kultur lokalnych oraz aktywizację społeczności lokalnej min. poprzez organizowanie szkoleń i warsztatów. Grupy wspierają również rozwój obszarów wiejskich poprzez inwestycje w infrastrukturę oraz rozwój przedsiębiorczości. Grupy realizują politykę równych szans promują równe możliwości i równy dostęp do edukacji, kultury, infrastruktury społecznej i rekreacyjnej.

Cele LGD pokrywają się z celami i priorytetami Erasmus +. Dzięki temu, że nasze organizacje działają na obszarach wiejskich i wspierają społeczność inicjatywami oddolnymi.

Ubiegaliśmy się o dofinansowanie by aktywnie włączyć się we współpracę z organizacjami z Europy w celu wzajemnej nauki, wymiany doświadczeń i edukacji naszych członków oraz społeczeństw. Zdiagnozowaliśmy na etapie pisania wniosku problem, który polegał na niskiej aktywności społeczności lokalnej, braku centrów integracji międzypokoleniowej, marginalizacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz małym zainteresowaniem kulturą wsi i tradycjami lokalnymi. Potrzeby wynikały z problemów, przekształciliśmy je w cele projektowe: wzrost kompetencji, jakości pracy i metod działania uczestników projektu nawiązanie partnerstwa w celu wspierania włączenia społecznego i przeciwdziałaniu wykluczeniem wymiana doświadczeń z zakresu działań aktywizujących z zakresu edukacji międzypokoleniowej wzrost aktywności lokalnych organizacji wspierających edukację międzypokoleniową i kulturę oraz nabycie wiedzy w zakresie organizacji warsztatów międzypokoleniowych Nasze potrzeby i cele skupiają się na wartościach społecznych, na inwestowaniu w rozwój uczestników. Najważniejszą inwestycją jest inwestycja w człowieka, posiadając wyedukowaną kadrę jesteśmy w stanie zdziałać więcej w trakcie bieżącej działalności stowarzyszeń.

Założenia projektu – cele

Celem głównym projektu była Integracja międzypokoleniowa oraz wymiana dobrych praktyk w zakresie kultury, edukacji i włączenia społecznego poprzez realizację międzynarodowego projektu partnerskiego.

Cele szczegółowe:

wzrost kompetencji, jakości pracy i metod działania uczestników projektu

nawiązanie partnerstwa w celu wspierania włączenia społecznego i przeciwdziałaniu wykluczeniem wymiana doświadczeń z zakresu działań

aktywizujących z zakresu edukacji międzypokoleniowej wzrost aktywności lokalnych organizacji wspierających edukację międzypokoleniową i kulturę oraz

nabycie wiedzy w zakresie organizacji warsztatów międzypokoleniowych

Założenia projektu - rezultaty

Określiliśmy na etapie pisania wniosku rezultaty, które zostały spełnione.

Rezultaty jakościowe:

1. Nastąpił rozwój osobisty uczestników projektu

2. Nastąpił rozwój organizacji partnerskich poprzez nabycie wiedzy na temat sposobów wykorzystywania kultury do włączenia społecznego

3. Uczestnicy poznali historię i kulturę kraju partnerskiego

4. Wypracowano nowe metody aktywizacji społeczności lokalnej

5. Podniesienie kompetencji językowych wśród uczestników projektu

rezultaty ilościowe :

1. Powstał raport końcowy w którym zawarliśmy ewaluację projektu oraz wnioski z realizowanej operacji

2. Powstało międzynarodowe partnerstwo w celu aktywizowania społeczności lokalnej i przeciwdziałaniu wyłączeniu społecznemu
3. Odbłyły się 3 warsztaty aktywizujące społeczność lokalną (warsztaty z dziedziny kultury, historii, kultywowania tradycji)
4. Wypracowano rekomendacji na rzecz dalszego działania w sektorze edukacji dorosłych

2. Ewaluacja działań

Poprawność działań projektowych, poprawność zarządzania

Na etapie pisania wniosku projekt podzieliliśmy na 3 fazy i przypisaliśmy zadania członkom zespołu projektowego (koordynator + 3 Polaków, 1 Hiszpan, 1 Portugalczyk)

I faza - koncepcyjna - wszyscy członkowie Zespołu

II faza - realizacji

Promocja projektu i rekrutację, (członek zespołu projektowego I PL +w porozumieniu z ES i P - cały czas trwania projektu)

działania logistyczne (niezbędne rezerwacje hotele, samoloty, wyżywienie, warsztaty) Członek zespołu projektowego I i II PL -w porozumieniu z ES i P

organizacja wizyt przygotowawczych (2) - (Członek I PL w porozumieniu z ES i P

organizacja wizyt studyjnych i warsztatów (Członek II PL w porozumieniu z ES i P)

Zarządzanie, administracja + opracowanie raportu końcowego i ewaluacji (Członek zespołu III PL + Koordynator - cały

czas trwania projektu)

III faza zamknięcie projektu ewaluacja – wszyscy członkowie zespołu

Bieżący monitoring postępów, jakości i osiągnięcia działań był częścią zarządzania. Zajmował się nim koordynator oraz zespół projektowy według przypisanych ról, jednak główną osobą odpowiedzialną był koordynator.

Monitorowano:

* cele projektu - ankiety i obserwacja

* budżet projektu - dane bieżące, badanie rynku

* harmonogram realizacji - obserwacja i bieżące ustalenia

* jakość działań projektowych - opinia zespołu projektowego – obserwacja, analiza danych zastanych

* ryzyko - analiza ryzyka

* pracę zespołu projektowego - obserwacja

* kompetencje uczestników - ankiety i spotkania

Koordynator na bieżąco był w kontakcie z członkami zespołu projektowego odpowiedzialnymi za poszczególne zadania, nadzorował każdy etap realizacji. Przeprowadził ankiety wśród uczestników projektu by ocenić wpływ działań projektowych na nich. Był w ciągłym kontakcie z wszystkimi organizacjami i wykonawcami, miał pogląd na cały projekt i wszystkie aspekty realizacji .

Koordynator na bieżąco był w kontakcie z członkami zespołu projektowego odpowiedzialnymi za poszczególne zadania, nadzorował każdy etap realizacji. Przeprowadził ankiety wśród uczestników projektu by ocenić wpływ działań projektowych na nich. Wszyscy uczestnicy wskazali że są zadowoleni z udziału w projekcie, wzmocnił ich kompetencje i wpłynął na poziom wiedzy i jakość pracy. Projekt był realizowany poprawnie. Zgodnie z zaplanowanym budżetem, zgodnie z ustalonym w trakcie trwania projektu harmonogramem (zmiana kolejności wizyty przygotowawczej w Hiszpanii i wizyty w Polsce). Na etapie realizacji projektu korygowaliśmy niektóre daty wyjazdów jednak odbywało się to w porozumieniu u nie wpływało na jakość zadań. Koordynator na podstawie analizy powyższych aspektów, ankiet,

wywiadów obserwacji i rozmów z uczestnikami o partnerskimi organizacjami stwierdził że projekt został zakończony sukcesem, zamknięty w zakładanym budżecie, w zakładanym czasie, cele osiągnięto.

Finalnie zrealizowaliśmy wszystkie założone cele w założonym czasie i budżecie. Zarządzanie było dobrej jakości i dobrze skoordynowane. Portugalczycy, Polacy i Hiszpanie porozumiewali się po angielsku na bieżąco wszystko omawiając i ustalając.

Wizyty przygotowawcze

wizyta przygotowawcza Azory 26.09-29.09.22 Partnerzy z Portugalii byli odpowiedzialni za przyjęcie partnerów z Polski, stworzenie harmonogramu pobytu wizyty przygotowawczej oraz wizyty studyjnej, pokazanie swoich dobrych praktyk. Opracowano i podpisano umowę współpracy oraz opracowano program pobytu Polaków na Azorach oraz Azorczyków w Polsce

wyjazd przygotowawcza Hiszpania 15-18.02.23

Partnerzy z Hiszpanii byli odpowiedzialni za przyjęcie partnerów z Polski, stworzenie harmonogramu pobytu wizyty przygotowawczej oraz wizyty studyjnej późniejszej, pokazanie swoich dobrych praktyk w zakresie edukacji dorosłych. Wspólne prace nad umową współpracy i jej podpisanie oraz prace nad harmonogramem pobytu Polaków w Hiszpanii.

Spełniono cel wizyt przygotowawczych – podpisano umowy współpracy i opracowany harmonogramy wizyt właściwych. Wizyty przygotowawcze spełniły swój cel. Są one ważnym aspektem każdego projektu gdyż partnerzy mogą się poznać i nawiązać szerszą współpracę.

Rekrutacja

Partnerzy projektu byli wyłączeni z rekrutacji – Portugalczycy i Hiszpanie mogli z typowania wskazać uczestników. W Polsce rozpoczęliśmy w grudniu 2022 poprzez stronę internetową LGD Ziemi Mińskiej. Wcześniej promocja projektu poprzedzona była informacją o projekcie na naszej stronie internetowej oraz była przekazywana ustnie na zebraniach i szkoleniach organizowanych przez LGD.

Grupą docelową byli: aktywnie działający członkowie LGD Ziemi Mińskiej oraz pracownicy i członkowie zespołu projektowego – mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby w każdym wieku, dotknięte wykluczeniem społecznym (ze względu na wiek, miejsce zamieszkania, brak dostępności do działań edukacyjnych)

Planowaliśmy w projekcie udział 13 uczestników z Polski w obu wizytach studyjnych, podczas rekrutacji zgłosiło się 14 osób. W związku z tym zdecydowaliśmy się we własnym zakresie pokryć koszty dodatkowych uczestników by mieli szansę wziąć udział w projekcie i rozwinąć swoje kompetencje. Wizyty przygotowawcze

Przebieg mobilności

w Polsce

Dz I – przylot

Dz2 – warsztaty językowe + warsztaty kulinarne (prowadzone przez zaprzyjaźnione organizacje KGW Nasza Chata oraz SP Jakubów i Gmina Jakubów) (5 godz)

Dz3 - zapoznanie się z dziedzictwem kulturowym obszaru LGD Ziemi Mińskiej i historią (muzea, skanseny, centra edukacji i spotkań Gmina Mrozy, Cegłów, Kałuszyn, Muzeum w Dobrem) + warsztaty

Międzypokoleniowe(4 godz) (polskie tradycje – SP Jakubów, KGW Mamy Mocne)

Dz4 - spotkanie z przedstawicielami samorządów i stowarzyszeń lokalnych, omówienie najważniejszych problemów obszaru w kontekście aktywizacji społeczności lokalnej,

włączenie społeczne, integracja międzypokoleniowa i międzynarodowa, edukacja na obszarach wiejskich (Miasto Sulejówek, Muzeum Piłsudskiego w Sulejówku, Gmina Stanisławów)
Dz5 - -Spotkanie podsumowujące -na podstawie wizyty w Polsce
partnerzy zapoznali się z działaniami edukacyjnymi Polaków,- aktywizacja grupy docelowej

Przebieg mobilności w Hiszpanii

Dz. 1 przylot

Dz. 2 Prezentacja działań LGD, głównych projektów oraz obszarów pracy w sektorze edukacji, turystyki, działań na rzecz równouprawnienia i wspierania młodzieży.

Fundacja Gerald Brenan, jak fundacja działa na rzecz edukacji, kultury i włączenia społecznego (Alhaurin el Grande)

Wizyta w centrum Reyna Manescau - Działania edukacyjne i wyłączeniowe prowadzone przez Urząd Coin.

Zapoznanie uczestników z historią i znaczeniem Caminito del Rey dla działań instytucji z obszaru Guadalhorce

Dz.3 Warsztaty w fabryce Bravo polegające na wspólnym międzypokoleniowym przetwarzaniu oliwek - Warsztat prowadzony w j. angielskim

Przedstawienie prowincji Alhóra oraz działań Urzędu we współpracy z LGD w kontekście migrantów, edukacji i włączenia

Perez – Hidalgo - informacja na temat winnicy, jej działalności oraz oferty warsztatów prowadzonej dla społeczności

Dz.4 La Baltasara - Działania i wydarzenia edukacyjne i kulturowe prowadzone przez muzeum i LGD

Warsztaty językowe z młodzieżą w teatrze Antonio Gala, Spotkanie z Dyrektorem Muzeum

Przedstawienie problemów edukacyjnych w edukacji dorosłych, szczególnie kobiet (przedstawiciel CERES Andalucia Malaga)

Przedstawienie programów miasta Pizarra wspierających włączenie społeczne, kulturę i edukację dorosłych poprzez muzea, warsztaty otwarte (przedstawiciel ds. kultury i edukacji urzędu Pizarra)

Dz.5 - Dyskusja, podsumowanie wizyty studyjnej, najważniejsze wnioski, plany na przyszłość

Wizyta studyjna na obszarze ARDE Portugalia

Dz. I – przyjazd

Dz. II – zapoznanie z zasadami działalności edukacyjnej grupy – spotkanie z przedstawicielami ARDE

zapoznanie z dziedzictwem kulturowym obszaru ARDE

Sete Cidades – perła azorów magnes na turystów

Terra Nostra Park – ogród botaniczny i gorące źródła

Przygotowanie lokalnych potraw na gorących terenach wulkanicznych -warsztaty

Wizyta na plantacji ananasów – praca międzypokoleniowa wolontariat

Dz.III – warsztaty międzypokoleniowe z wykorzystaniem produktów lokalnych + warsztaty rękodzielnicze gliniarstwo

Warsztaty herbaciarskie

Dz. IV – spotkanie z organizacjami i samorządami , nawiązanie partnerstw, zapoznanie się z problemami organizacji, wyspiarski charakter działalności

Kultura na terenie ARDE – spotkania międzypokoleniowe Azorczyków na świeżym powietrzu, działalność Centr Kultury

„Język angielski żywy na ulicach” – warsztaty językowe z członkami ARDE

Podsumowanie wizyty, dyskusja.

Dz V – powrót

Mobilności zrealizowano zgodnie z zaplanowanymi założeniami. Każdy z partnerów przeprowadził warsztaty dla gości oraz pokazał swoje dobre praktyki w zakresie edukacji dorosłych.

Poprawność finansowa

Zarządzaniem budżetem zajęło się LGD Ziemi Mińskiej jako koordynator, wynikało tak też z ustaleń między partnerami, że koordynator będzie administrował budżetem i opłacał należności za wszystkie działania projektu.

LGD Ziemi Mińskiej założyło odrębne konto księgowo do rozliczania wydatków związanych z Erasmus+.

Zakładany budżet:

wizyta przygotowawcza Polaków w Portugalii - 3 840,00

wizyta przygotowawcza Polaków w Hiszpanii - 2 730,00

wizyta studyjna Portugalczyków i Hiszpanów w Polsce + warsztaty 8 280,00

wizyta studyjna Polaków w Hiszpanii + warsztaty 15 470,00

Wizyta studyjna Polaków w Portugalii - Azory + warsztaty 20 670,00

Zarządzanie projektem 9 010,00

Budżet zrealizowany:

wizyta przygotowawcza Polaków w Portugalii - 3 840,00

wizyta przygotowawcza Polaków w Hiszpanii - 2 730,00

wizyta studyjna Portugalczyków i Hiszpanów w Polsce + warsztaty 8 280,00

wizyta studyjna Polaków w Hiszpanii + warsztaty 16 660,00

Wizyta studyjna Polaków w Portugalii - Azory + warsztaty 22 260,00

Zarządzanie projektem 9 010,00

LGD Ziemi Mińskiej dołożyło środki własne 2780 e, aby opłacić udział dodatkowej osoby w 2 wizytach studyjnych.

Realizacja celów projektowych

Cele projektowe zbadano na podstawie realizacji – zrealizowano wszystkie założenia zgodnie z planem. Zrealizowano cele projektowe.

Celem głównym projektu była Integracja międzypokoleniowa oraz wymiana dobrych praktyk w zakresie kultury, edukacji i włączenia społecznego poprzez realizację międzynarodowego projektu partnerskiego.

Cele szczegółowe:

wzrost kompetencji, jakości pracy i metod działania uczestników projektu

nawiązanie partnerstwa w celu wspierania włączenia społecznego i przeciwdziałaniu wykluczeniem wymiana doświadczeń z zakresu działań

aktywizujących z zakresu edukacji międzypokoleniowej wzrost aktywności lokalnych organizacji wspierających edukację międzypokoleniową i kulturę oraz

nabycie wiedzy w zakresie organizacji warsztatów międzypokoleniowych

Osiągnięcie zakładanych rezultatów

Zintegrowaliśmy międzypokoleniowo członków stowarzyszenia LGD Ziemi Mińskiej ze sobą oraz z partnerami zagranicznymi. Wymieniliśmy się dobrymi praktykami w dziedzinie edukacji kulturowej, włączenia społecznego między 3 partnerami. Nastąpił wzrost kompetencji wśród uczestników projektu dzięki czemu ich praca będzie bardziej efektywna i ciekawa. Nawiązywaliśmy partnerstwo międzynarodowe dzięki któremu poznaliśmy wzajemnie metody działań naszych organizacji w sferze edukacji dorosłych. Dobre praktyki pozwoliły nam na lepszą działalność w dziedzinie włączenia społecznego, aktywizacji i edukacji dorosłych. Każdy z partnerów nabył wiedzę w zakresie organizacji różnych działań i warsztatów. Podniosły się kompetencje językowe wszystkich uczestników.

Wypracowaliśmy rezultaty w większości rezultaty jakościowe gdyż projekt nacechowany był na umiejętności i kompetencje miękkie:

1. Nastąpił rozwój osobisty uczestników projektu
2. Nastąpił rozwój organizacji partnerskich poprzez nabycie wiedzy na temat sposobów wykorzystywania kultury do włączenia społecznego
3. Uczestnicy poznali historię i kulturę kraju partnerskiego
4. Wypracowano nowe metody aktywizacji społeczności lokalnej (poprzez nowe działania i tematy działań)
5. Podniesiono kompetencje językowe wśród uczestników projektu

Rezultaty ilościowe :

1. Powstał raport końcowy w którym zawarliśmy ewaluację projektu oraz wnioski z realizowanej operacji
2. Powstało międzynarodowe partnerstwo w celu aktywizowania społeczności lokalnej i przeciwdziałania wyłączeniu społecznemu
3. Odbyły się 3 warsztaty aktywizujące społeczność lokalną (warsztaty z dziedziny kultury, historii, kultywowania tradycji)
4. Wypracowaliśmy rekomendacje na rzecz dalszego działania w sektorze edukacji dorosłych które zawarliśmy w ewaluacji.

Dzięki dobrze zaplanowanym działaniom (2 wizyty przygotowawcze, 3 wizyty studyjne + warsztaty oraz prawidłowemu zarządzaniu) osiągnęliśmy cele projektu.

Planowaliśmy udział 13 uczestników z Polski w obu wizytach studyjnych, podczas rekrutacji zgłosiło się 14 osób. W związku z tym zdecydowaliśmy się we własnym zakresie pokryć koszty dodatkowych uczestników by mieli szansę wziąć udział w projekcie i rozwinąć swoje kompetencje.

3. Wpływ projektu

Wypracowano rekomendacje, które pierwotnie miały być dla Polaków, jednak są dla wszystkich – działania każdej grupy powinny być regularne, dzięki regularności ludzie przyzwyczajają się do danego przedsięwzięcia i będą z niego korzystać, wpiszą go w kalendarz, będzie to dla nich istotne.

Działania edukacyjne muszą być różnorodne (w miarę możliwości). Każdy ma inne pasje, zainteresowania, cele.

Założenie było takie by uczestnikami były osoby w zróżnicowanym wieku, dzięki czemu mogliśmy popracować nad integracją międzypokoleniową. W projekcie to zadziałało, osoby młode ok 30 rż bardzo dobrze dogadywały się z osobami starszymi (po 60 rż) uzupełniając nawzajem swoje pomysły i projekty.

Nastąpiła wymiana dobrych praktyki doświadczeń edukacyjnych.

Nastąpił wzrost kompetencji, jakości pracy i metod działania osób biorących udział w projekcie. Nawiązaliśmy wartościowe partnerstwo w celu wspierania włączenia społecznego i przeciwdziałania wkluczeniom i planujemy współpracować w przyszłości.

Nastąpił wzrost aktywności członków lokalnych organizacji (uczestników projektu)

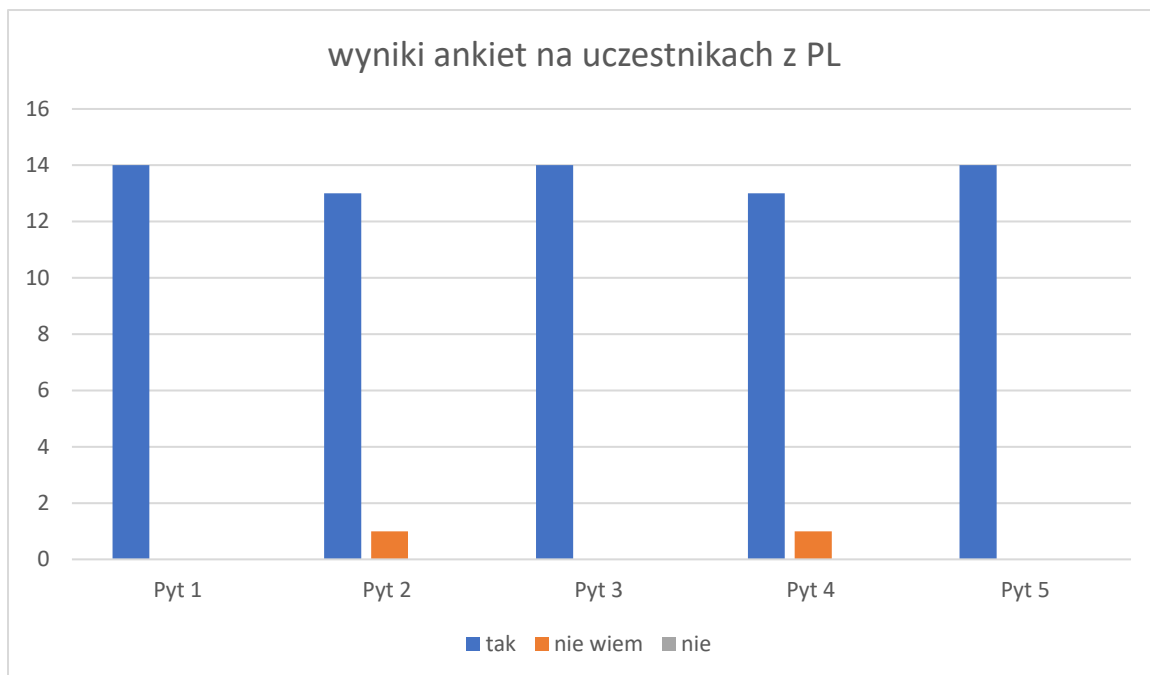
Nasz projekt trwał 16 miesięcy (zgodnie z umową). Tak naprawdę prace projektowe rozpoczęliśmy od pisania wniosku, gdy szukaliśmy partnerów i wspólnie rozmawialiśmy nad zagadnieniami, jakie chcemy poruszyć w ramach dofinansowanej operacji. Natomiast wspólne działania jeszcze się definitywnie nie zakończyły i nie zakończą, gdyż często wymieniamy się pomysłami i szukamy ciekawych rozwiązań dla naszych organizacji w aspekcie międzynarodowym. Jako grupy realizujące projekt E+ pierwszy raz skupiliśmy się na wymianie doświadczeń i nauce opartej na dobrych praktykach partnera. Każda z grup na swój sposób jest dobra w edukacji osób dorosłych. Chcieliśmy to zobaczyć. Może nasz projekt nie jest idealny pod względem założeń programowych, nie opracowaliśmy badań naukowych, gdzie byśmy jednoznacznie stwierdzali, jakie scenariusze zajęć są adekwatne dla danej społeczności i terenu. Ale uważamy, że czegoś takiego nie ma.

Dzięki naszemu projektowi zdobyliśmy doświadczenie w programie E+, współpracowaliśmy w środowisku międzynarodowym polsko-portugalsko-hiszpańskim. Koordynowaliśmy 5 wyjazdów studyjnych, w tym przygotowawczych dla łącznie 40 osób (liczone łącznie) w różne zakątki Europy. Dzięki komunikacji w języku obcym podczas ustaleń telefonicznych oraz podczas pobytu na wyjazdach podnieśliśmy swoje kompetencje językowe. Przeprowadziliśmy warsztaty podnoszące kompetencje uczestników, zapoznaliśmy się z zasadami działalności organizacji partnerskich, które są wszędzie nieco inne, bo kultura i uwarunkowania wewnętrzne są inne. Ta różnorodność dała nam wiele do myślenia. Z projektu wychodzimy z nową wiedzą projektową, kulturową, językową i merytorycznie lepiej przygotowani do dalszej działalności w zakresie edukacji i aktywizacji dorosłych. Chcemy dalej rozwijać mieszkańców wsi, edukować ich, dalej współpracować na arenie międzynarodowej, pomiędzy sobą, ale też z innymi organizacjami.

Badania ankietowe i wpływ na uczestników:

1. Czy dzięki udziałowi w projekcie poprawiłeś/-aś swoje umiejętności posługiwania się językiem obcym?
2. Czy udział w projekcie wpłynął na Twoje zainteresowanie lub podniesienie wiedzy z zakresu wykorzystania kultury do pracy na rzecz lokalnej społeczności?
3. Czy dzięki udziałowi w projekcie zwiększyłeś/ -aś swoją wiedzę na temat historii, kultury, tradycji i obyczajów kraju, w którym odbyłeś/-aś wyjazd zagraniczny?
4. Czy dzięki udziałowi w projekcie poprawiłeś/aś swoje umiejętności współpracy w grupie i w środowisku międzynarodowym?
5. Czy udział w projekcie umożliwił zrozumienie zagadnień dotyczących korzystania z możliwości, jakie stwarza współpraca międzynarodowa?

Uczestnicy mogli odpowiedzieć „Tak”, „nie wiem”, „nie”.

Wpływ na uczestników

Rezultaty jakie chcieliśmy osiągnąć i nam się udało to rezultaty jakościowe:

1. Rozwój osobisty uczestników projektu
2. Rozwój organizacji partnerskich poprzez nabycie wiedzy na temat sposobów wykorzystywania kultury do włączenia społecznego
3. Poznanie historii i kultury kraju partnerskiego
4. Wypracowanie nowych metod aktywizacji społeczności lokalnej
5. Podniesienie kompetencji językowych wśród uczestników projektu

Wpływ na organizacje partnerskie

1. Rozwój potencjału organizacji partnerskich
2. Nabycie doświadczenia
3. Poszerzenie oferty edukacyjnej

4. Upowszechnianie założeń projektowych w trakcie trwania i po zakończeniu

LGD Ziemi Mińskiej – w związku z tym, że prowadząc wizytę na swoim terenie i organizując warsztaty i spotkania w różnych miejscowościach zaangażowaliśmy w projekt inne podmioty jako wykonawców. Dzięki temu wiele podmiotów mogło zaangażować się w projekt i wraz z nami na bieżąco ćwiczyć i realizować założenia projektowe. Poprzez późniejsze udostępnianie informacji o projekcie w Internecie poprzez – LGD Ziemi Mińskiej, Gminę Cegłów, Gminę Stanisławów, Gminę Dobrze, Gminę Kałuszyn, Gminę Jakubów oraz KGW Nasza Chata duża część społeczności powiatu mińskiego dowiedziała się o projekcie.

LGD Ziemi Mińskiej podczas spotkań zarządu stowarzyszenia oraz na Walnym Zebraniu w grudniu 2023 podsumowało projekt i przedstawiło wnioski z projektu. Na stronie internetowej LGD ZM jest zakładka poświęcona projektowi.

Wiedzę którą nabyliśmy podczas projektu wykorzystaliśmy przy tworzeniu nowej strategii na lata 2023-2027 oraz do opracowania nowych przedsięwzięć i projektów międzynarodowych (w ramach PROW oraz E+).

LGD Ziemi Mińskiej złożyło wniosek o akredytację w ramach Erasmus+.

Portugalczyki i Hiszpanie podzielili się rezultatami ze swoimi członkami oraz osobami biorącymi udział w działaniach aktywizacyjnych na ich obszarach wiejskich podczas pobytu grup studyjnych na ich terenach, podczas spotkań zarządu i szkoleń bieżących. Hiszpanie i Portugalczyki za pomocą socjal media promowali działania projektowe.

Uczestnicy doszli do wniosku, że najlepszą pracą z dorosłymi jest duża promocja działań i zróżnicowana oferta, dzięki temu że LGD Ziemi Mińskiej złożyło wniosek o akredytację w akcji 1 E+ chcemy dalej współpracować i kontynuować dobre praktyki z projektu Kulturalnie połączeni. Azorczyki i Hiszpanie również planują wystąpić o wnioski dla swoich organizacji. Wiedzę którą nabyli w Polsce (kompetencje językowe, warsztaty kulinarne i międzypokoleniowe które dały im nowe spojrzenia na edukację dorosłych i swój potencjał) wykorzystują w bieżących działaniach.

Każdy z partnerów na swoich spotkaniach końcowo rocznych podsumował projekt. Przedstawił wnioski z realizacji i ewaluacji.

5. Ewaluacja projektu – wnioski z realizacji

Wnioski z realizacji całej operacji Hiszpanie- rekomendacje

- Działania Polaków ale też każdej grupy powinny być regularne, dzięki regularności ludzie przyzwyczajają się do danego przedsięwzięcia i będą z niego korzystać, wpiszą go w kalendarz, będzie to dla nich istotne.
Proponują organizowanie regularnych kursów, wydarzeń, które pomogą budować tożsamość społeczną i więzi społeczne.
- Działania edukacyjne muszą być różnorodne (w miarę możliwości). Każdy ma inne pasje, zainteresowania, cele życiowe, najlepiej mieć stałą ofertę w kilku różnych dziedzinach by każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Wnioski z realizacji całej operacji Polacy - rekomendacje

- Realizacja projektu wskazała nam jak działają nasi partnerzy, że w działaniach regularnych mają edukację dorosłych. Współpracują dużo z młodzieżą i dorosłymi oferując wiele szkoleń, kursów wydarzeń. My też powinniśmy skupić się na regularności.
- Jako LGD zyskaliśmy doświadczenie, nasi członkowie (uczestnicy wyjazdu) podnieśli swoje kompetencje językowe oraz potencjał edukacyjny. Złożyliśmy wniosek o akredytację w programie Erasmus +, chcemy działać dalej i lepiej na rzecz edukacji dorosłych oraz przyjmować ludzi z innych krajów w celu pokazywania swoich dobrych praktyk – bo takich też mamy sporo i kogoś możemy zainspirować.
- W roku 2024 wprowadziliśmy do kalendarza szkolenia podnoszące kompetencje miękkie dorosłych, co prawda nie w regularnym grafiku(cykliczne) ale zakończone certyfikatem i wzrostem kompetencji.

Wnioski z realizacji całej operacji Portugalczyki - rekomendacje

- Polacy powinni położyć większy nacisk na naukę języków, duży odsetek społeczeństwa nie potrafi mówić po angielsku a w dzisiejszych czasach jest to podstawa działań międzynarodowych.
- Większy nacisk należy położyć na kulturę i integrację międzypokoleniową, to już działa ale może działać lepiej. Społeczeństwo buduje się przez tradycję i nowoczesność. Może dobrym rozwiązaniem jest współpraca stała ze szkołami/przedszkolami oraz z kołami

Seniorów lub Uniwersytetami III wieku by w stały kalendarz wprowadzić spotkania międzypokoleniowe połączone se storytellingiem, warsztatami itp.

Podsumowanie

Jest to pierwszy projekt partnerów w ramach E+. Do tej pory każdy z partnerów podejmował działania edukacyjne i aktywizujące społeczność lokalną we własnym zakresie. Podczas realizacji projektu każdy z partnerów chciał nauczyć innych jak najwięcej w ramach dziedzin w których jest dobry. I tak podczas pobytu w Polsce odbyliśmy warsztaty międzypokoleniowe oraz warsztaty kulinarne + językowe, na Azorach warsztaty rękodzielnicze a w Hiszpanii warsztaty z wykorzystaniem produktów lokalnych oliwek.

Grupą docelową byli aktywnie działający, pełnoletni członkowie organizacji partnerskich – mieszkańcy obszarów wiejskich. Ich potrzebą był rozwój kompetencji, poznanie kraju partnera, poznanie sposobów edukacji dorosłych przez partnerskie organizacje w innych krajach w tym poznanie ich celów i historii. Chęć poznania dobrych praktyk, wypracowanie nowych sposobów działania i zastosowania ich na swoim obszarze. Dzięki realizacji projektu możliwe było partnerstwo międzynarodowe które podniosło kompetencje uczestników i wpłynęło na rozwój organizacji wspólnie tworzących partnerstwo. Było to nowe doświadczenie dla każdej organizacji które zapoczątkowało dalszą współpracę oraz zainspirowało do nowych działań na swoim terenie.

Osiągnęliśmy cele projektu,

każdy z uczestników podniósł swoje kompetencje, jakość pracy i metody działania w zakresie edukacji dorosłych

nawiązaliśmy partnerstwo w celu wspierania włączenia społecznego i przeciwdziałania wkluczeniom

nastąpiła wymiana doświadczeń z zakresu działań aktywizacyjnych z zakresu edukacji międzypokoleniowej

nastąpił wzrost aktywności lokalnych organizacji wspierających edukację międzypokoleniową i kulturę

nabyliśmy wiedzę w organizacji warsztatów międzypokoleniowych. Planujemy dalsze działania wspólne w przyszłych latach w ramach E+, PROW oraz innych programów jeśli pojawią się możliwości. Z rezultatów niniejszego projektu będziemy korzystać na co dzień w organizowanych przez nas szkoleniach, wydarzeniach, warsztatach. Wiedzę którą posiadł każdy z uczestników będzie będziemy stosować w pracy ze społecznością lokalną.

Wpływ na poziomie lokalnym

- każdy z uczestników w każdym z 3 krajów podniósł swoje umiejętności i kompetencje

- nastąpił wzrost doświadczenia w zakresie prowadzenia projektów międzynarodowych wśród 3 organizacji

- nastąpiła promocja organizacji na poziomie lokalnych, wzrost rozpoznawalności

- organizacje zdobyły wiedzę i doświadczenie do dalszego lepszego działania w dziedzinie edukacji dorosłych

- zaktywizowano lokalne organizacje i społeczność (dzięki przeprowadzeniu warsztatów i spotkań oraz wizyt studyjnych)

Wpływ na poziomie regionalnym -

- wzrost rozpoznawalności organizacji partnerskich

-poprawa jakości działań edukacyjnych oraz ich promocji

- przyczynienie się do rozwoju polityki umiędzynarodowienia działań NGO

- Poprawa międzynarodowego charakteru i konkurencyjności organizacji uczestniczących

Wpływ na poziomie europejskim

- Odpowiadanie na potrzeby społeczne
- nabycie doświadczenia w prowadzeniu projektów europejskich, aplikacja o nowe środki z E+ i PROW
- Eliminowanie barier w uczeniu się
- poznawanie innych kultur i innych sposobów na naukę dorosłych
- Wzmocnienie międzynarodowego wymiaru działań NGO

Wszystkie aspekty projektu wypadły pozytywnie. Działania polegające na współpracy są trudne gdyż to współpraca w innym języku, z innymi kulturami jednak gdy już się przezwycięży te bariery tworzy się najbardziej wartościowe rezultaty, w naszym wypadku to osiągnięcie celów projektu oraz nawiązanie współpracy między 3 organizacjami . LGD zadeklarowały chęć dalszej współpracy w ramach działań własnych, środków e+ lub innych projektów europejskich.